

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านปางบง ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative method) จัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ในส่วนของชุมชนนอกจากนั้นยังเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยได้กำหนดแนวทางและรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

- 3.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3) การสร้างเครื่องมือ
- 3.4) รายละเอียดของเครื่องมือ
- 3.5) การทดสอบแบบสอบถาม
- 3.6) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ชาวบ้านในชุมชนบ้านปางบง หมู่ที่ 1 ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 52 ครัวเรือน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- 2) โครงการหลวงป่าเมี่ยง จังหวัดเชียงใหม่
- 3) หน่วยจัดการต้นน้ำแม่หวาน สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

4) กลุ่มผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านปางบง ประธานกลุ่มแม่บ้าน ผู้นำชุมชนเกษตร

เนื่องจากจำนวนประชากรมีจำนวนไม่มาก ผู้ทำวิจัยจึงทำการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลจากชาวบ้านทุกครัวเรือน จำนวน 52 ครัวเรือน ซึ่งการคัดเลือกตัวแทนครัวเรือนเพื่อให้สัมภาษณ์ข้อมูลจะใช้การคัดเลือกจากหัวหน้าครอบครัว หรือตัวแทนของครอบครัวที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูล โดยพยายามเลือกตัวแทนครัวเรือนที่มีความหลากหลายทั้งเพศ อายุ และระดับ

การศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมระดมความคิด และริเริ่มที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนบ้านปางบง ตลอดจนการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จ โครงการหลวงป่าเมี่ยง หน่วยจัดการต้นน้ำแม่หวาน และกลุ่มผู้นำในชุมชนบ้านปางบง โดยการสัมภาษณ์ จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 62 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ในการตอบคำถามการวิจัย ได้ใช้เครื่องมือต่างๆ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ สำหรับชาวบ้านในชุมชนบ้านปางบง
2. แบบสอบถาม และสัมภาษณ์ประกอบ สำหรับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการและกลุ่มผู้นำชุมชนบ้านปางบง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น

3.3 การสร้างเครื่องมือ

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัยเพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. กำหนดกรอบของเนื้อหาและข้อความให้สอดคล้องกับแนวคิดในการวิจัย
3. นำเครื่องมือที่จัดสร้างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความคิดเห็น จากนั้นนำแบบสอบถามดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ

3.4 รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือในส่วนที่เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีมาตรวัดระดับ 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับความเข้าใจมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความเข้าใจมาก
3	หมายถึง	ระดับความเข้าใจปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความเข้าใจน้อย
1	หมายถึง	ระดับความเข้าใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ใช้วิธีนาค่าเฉลี่ย
น้ำหนัก ในแต่ละประเด็นมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับความเข้าใจมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับความเข้าใจมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับความเข้าใจปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับความเข้าใจน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับความเข้าใจน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 สักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีมาตรวัดระดับ 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับศักยภาพมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับศักยภาพมาก
3	หมายถึง	ระดับศักยภาพปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับศักยภาพน้อย
1	หมายถึง	ระดับศักยภาพน้อยที่สุด

การแปลความหมายระดับของศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ใช้วิธีนาค่าเฉลี่ยน้ำหนัก
ในแต่ละประเด็นมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับศักยภาพมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับศักยภาพมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับศักยภาพปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับศักยภาพน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับศักยภาพน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีมาตรวัดระดับ 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนามากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนามาก
3	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาน้อย
1	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด

การแปลความหมายระดับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ใช้วิธีนาค่าเฉลี่ย
น้ำหนัก ในแต่ละประเด็นมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนามากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนามาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด

3.5 การทดสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยทำการทดสอบแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อทดสอบความเที่ยงตรง ตรวจสอบ วิเคราะห์ ปรับปรุงและแก้ไขให้ถูกต้องเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการจะวัดมากยิ่งขึ้น แล้วนำไปตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 15 ราย จากนั้นนำแบบทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์หาค่า Reliability Coefficient พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) = .9171

3.6 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากตัวแทนครอบครัวในชุมชนบ้านปางบง และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูล จากเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและกลุ่มผู้นำชุมชน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการต่างๆ และเว็บไซต์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิจัย

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม Chi – square test และ Pearson Product Moment Correlation